

PROFESIONALNO SAGOREVANJE VASPITAČA – PRELIMINARNO ISTRAŽIVANJE ULOGE EMOCIONALNE INTELIGENCIJE I STRATEGIJE REGULACIJE EMOCIJA

Luka Mijatović

Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju

lukamijatovic@fasper.bg.ac.rs

Nevena Strižak

Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju

nevenastrizak@fasper.bg.ac.rs

Emocionalna inteligencija (EI) kao crta ličnosti poslednjih godina sve češće nalazi mesto u istraživanjima usmerenim na obrazovanje. Emocionalno zahtevne interakcije sa decom i odraslima koje se u ovom kontekstu podrazumevaju prepoznate su kao zona u kojoj EI i načini regulacije emocija igraju bitnu ulogu. Na uzorku vaspitača (N=64) ispitana je mogućnost predikcije sindroma profesionalnog sagorevanja putem faktora crte EI i strategija regulacije emocija iz Grosovog modela regulacije – ponovne procene i suzbijanja ekspresije emocija. Crta EI procenjena je putem srpske verzije Upitnika o emocionalnoj inteligenciji kao crti (Trait Emotional Intelligence Questionnaire – TEIQue). Na ovaj način su sagledana 4 faktora crte EI: dobrobit, samokontrola, emocionalnost i socijalnost. Podaci o primeni ponovne procene i suzbijanja ekspresije emocija kao strategija regulacije emocija dobijeni su putem Upitnika o regulaciji emocija (Emotion Regulation Questionnaire – ERQ). Za procenu sindroma profesionalnog sagorevanja korišćen je Kopenhagenski inventar sagorevanja (Copenhagen Burnout Inventory – CBI) u verziji prilagođenoj za vaspitače, kojom je obuhvaćeno sagorevanje: na ličnom, na poslovnom i na planu rada sa klijentima. U ovom istraživanju korišćena je globalna mera profesionalnog sagorevanja. Testiran je hijerarhijski regresioni model sa faktorima crte EI (prvi set prediktora) i strategijama regulacije emocija (drugi set prediktora). Rezultati su ukazali na značaj samokontrole ($\beta = -0,369$) kao faktora EI u predikciji globalne mere profesionalnog sagorevanja ($F(4,59)=2,870$, $p<0,05$), dok ostali faktori crte EI nisu demonstrirali prediktivnu moć. Ovim setom prediktora objašnjeno je 16,3% varijanse u kriterijumskoj meri u drugom koraku faktori crte EI udruženi sa strategijama regulacije emocija ne uspevaju značajno da predvide kriterijumsku varijablu ($F(6,57)=2,157$, $p>0,05$). Ovakav nalaz ukazuje na izostanak inkrementalnog doprinosa ponovne procene i suzbijanja ekspresije emocija u predviđanju ukupne mere sindroma profesionalnog sagorevanja. Preliminarni nalazi nagoveštavaju protektivni značaj adaptivnih oblika kontrole emocija, niske impulsivnosti i uspeha u upravljanju stresom (kao odlika faktora samokontrola) u potencijalno emocionalno izazovnim kontekstima. Osim toga, rezultati ukazuju i na važnost razvijanja strategija emocionalne samokontrole sa ciljem prevencije fizičkog i psihološkog umora i iscrpljenosti čiji su izvori vezani za profesionalno okruženje.

Ključne reči: emocionalna inteligencija, sindrom sagorevanja, strategije regulacije emocija, vaspitač.

CIP - Каталогизacija y publikaciji
Nародна библиотека Србије, Београд

159.9(497.11)(048)(0.034.2)

КОНГРЕС психолога Србије (68 ; 2020 ; Србија)

Psihologija iz dana u dan [Elektronski izvor] : svakodnevni problemi u praksi psihologa i primena psihologije u svakodnevnom životu : knjiga rezimea / 68. Naučno-stručni skup Kongres psihologa, 27-28. novembar 2020. ; [organizator Društvo psihologa Srbije]. - Beograd : Društvo psihologa Srbije, 2020 (Beograd : Centar za primenjenu psihologiju). - 1 elektronski optički disk (CD- ROM) ; 12 cm

Sistemske zahteve: Nisu navedeni. - Nasl. sa naslovne strane dokumenta. - Tiraž 300.

ISBN 978-86-89377-49-1

a) Psihologija -- Србија -- Апстрактни

COBISS.SR-ID 30393353